

Het begrip 'IFD-bouwen' staat voor industrieel, flexibel en demontabel bouwen en beoogt een geïntegreerde benadering van het bouwgebeuren. De samenwerking tussen de verschillende bij het bouwproces betrokken partijen is hierbij essentieel.

✍ *S. Danschutter, ir.-arch., onderzoeker, laboratorium 'Duurzame ontwikkeling', WTCB*
J. Van Dessel, ir., adjunct-afdelingshoofd, afdeling 'Duurzame ontwikkeling en Renovatie', WTCB

Het thema 'IFD-bouwen' kent de laatste jaren een groeiend succes en past als geen ander binnen het kader van duurzame ontwikkeling. IFD-gebouwen kunnen namelijk probleemloos aangepast worden aan de gewijzigde noden van hun gebruikers of – in voorkomend geval – zelfs aan een volledige functieverandering. Dit heeft niet alleen een gunstige invloed op het ruimtegebruik van de bebouwde omgeving, maar ook op de afvalproblematiek.

Een van de domeinen waarbij de toepassing van het concept 'IFD-bouwen' tal van voordelen zou kunnen bieden, is dat van de renovatie

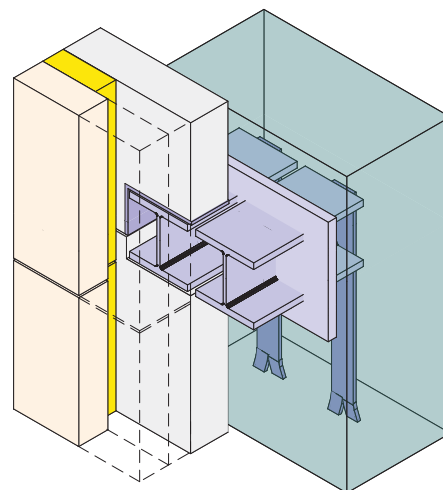
van appartementsgebouwen. Bij traditionele appartementsgebouwen die een functionele wijziging van de indeling, de technische installaties of de gevelbekleding vereisen, moet men immers vaststellen dat de renovatiewerken vaak zo lang uitgesteld worden dat er uiteindelijk een globale aanpak nodig is waarbij het gehele gebouw moet ontmanteld worden en de kosten hoog kunnen oplopen. Bovendien laat de draagstructuur gewoonlijk weinig aanpassingen toe, zodat de kwaliteiten van het gerenoveerde project beperkt blijven. Andere gebouwtypes waarvoor deze levenslange aanpasbaarheid talloze perspectieven opent, zijn kantoorcomplexen en verzorgingsinrichtingen (bv. ziekenhuizen).

Om de levensduur van een gebouw te verhogen, is het essentieel dat men reeds in de ontwerp-fase vastlegt hoe men de beoogde flexibiliteit precies zal integreren, hoe verstrekkend deze kan zijn (lettend op het beschikbare budget), en in welke fase men deze juist wenst te benutten.

Tabel 1 geeft een overzicht van een aantal aandachtspunten die de aanpasbaarheid van een project aan de wensen van de gebruiker kunnen verhogen. Naargelang van de projectvoorwaarden moet men nagaan welke criteria prioritair zijn en moeten weerhouden worden.

Afbeelding 1 illustreert een detail waarbij reeds vanaf het ontwerp maatregelen getroffen werden om eventuele aanpassingen aan het gebouw mogelijk te maken. Zo werden de kolommen uitgerust met consoles om de verwijdering en vervanging van bepaalde sandwichgevelelementen toe te laten. ■

Afb. 1 Principedetail van een console voor de gevelelementen.

Tabel 1 Aspecten die de aanpasbaarheid van een project aan de wensen van de gebruiker kunnen verhogen.

Stedenbouwkundige aspecten
Het is raadzaam te kiezen voor een terreinoppervlakte die eventuele uitbreidingen toelaat
Men dient te controleren of de stedenbouwkundige voorschriften horizontale en/of verticale uitbreidingen toestaan
Draagstructuur
Men dient ervoor te zorgen dat elementen met een verschillende levensduur van de structuur losgekoppeld kunnen worden
Grote overspanningen laten meer indelingsvrijheid toe
Een overdimensionering van de verdiepingshoogte verruimt de aanpasbaarheid
Het is aanbevolen het draagvermogen te overdimensioneren om een verticale uitbreiding mogelijk te maken
Gebouwschil
De gevelopeningen en de afwerking zijn bij voorkeur aanpasbaar
De gebouwschil mag de uitbreidbaarheid van het gebouw niet in het gedrang brengen
Technische installaties
Men dient vooraf te kiezen of men de technische installaties zal loskoppelen van de draagstructuur of deze erin zal integreren
De technische installaties moeten zodanig gedimensioneerd zijn dat ze aangepast kunnen worden aan een eventuele uitbreiding van het gebouw
De regeling van de technische installaties moet aangepast kunnen worden aan de opdeling van het gebouw
Het gebruik van standaardkoppelingen is aanbevolen
Binnenafwerking
De binnenafwerking moet aanpasbaar zijn
Aanwezigheid van verhoogde vloeren of verlaagde plafonds

NUTTIGE INFORMATIE

Voor meer informatie over het thema 'IFD-bouwen' kan u terecht op de website www.ifdbouwen.be.

www.wtcb.be
 WTCB-DOSSIERS NR. 1/2007

Als aanvulling bij dit artikel zal men twee nieuwe katernen kunnen consulteren via onze website :

- in een eerste bijdrage met als thema 'toekomstgericht ontwerpen' wordt beschreven hoe het IFD-concept van bij het ontwerp kan geïntegreerd worden
- de tweede publicatie is toegespitst op de veiligheidsaspecten die in aanmerking moeten genomen worden bij de uitvoering van bouwwerken uit geprefabriceerde elementen.